

Grondwettelijk Hof

PERSBERICHT
ARRESTEN 164/2022 en 165/2022

De Brusselse en Waalse regelingen over de wijze van bekendmaking van gemeentelijke reglementen zijn niet ongrondwettig

In het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest en in het Waalse Gewest moeten de gemeentelijke reglementen worden bekendgemaakt door aanplakking. Het vervullen van die formaliteit moet blijken uit een aantekening in een register. In het kader van beroepen tegen gemeentebelastingen stellen verschillende rechters het Hof vragen over de grondwettigheid van die Brusselse en Waalse regelingen over de wijze van bekendmaking van gemeentelijke reglementen.

Bij zijn arrest nr. 164/2022 oordeelt het Hof dat het niet discriminerend is om te voorzien in verschillende wijzen van bekendmaking van de akten van de Waalse gemeenten (bekendmaking door aanplakking en aantekening in een register) en die van de Waalse provincies (bekendmaking in het provinciaal Bulletin). In een ander arrest van dezelfde dag (nr. 165/2022) stelt het Hof dat artikel 190 van de Grondwet niet is geschonden wanneer aan de Regering de mogelijkheid wordt gegeven om de vorm te bepalen van de aantekening, in een specifiek register, van de bekendmaking door aanplakking van de gemeentelijke reglementen.

1. Context van de zaken

De bekendmaking van de normen van de gemeenten wordt geregeld bij de artikelen L1133-1 en L1133-2 van het Wetboek van de plaatselijke democratie en de decentralisatie, **in het Waalse Gewest**, en bij de artikelen 112 en 114 van de Nieuwe Gemeentewet, **in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest**. Die bepalingen voorzien erin dat **de gemeentelijke reglementen**, om bindend te zijn, **moeten worden bekendgemaakt door aanplakking** waarbij het onderwerp van het reglement en de plaats waar het kan worden ingezien, worden vermeld. Diezelfde bepalingen voorzien erin dat **de bekendmaking en de datum van bekendmaking moeten blijken uit een aantekening in een specifiek register**, waarvan de Regering de vorm dient te bepalen.

In het kader van beroepen die tegen gemeentebelastingen zijn gericht, stellen verschillende rechtbanken van eerste aanleg het Hof vragen over de grondwettigheid van die bepalingen.

2. Het verschil in behandeling tussen de Waalse gemeenten en provincies met betrekking tot de bekendmaking van hun normen

Bij het arrest nr. 164/2022 beantwoordt het Hof een vraag over het verschil in behandeling tussen de Waalse gemeenten en provincies met betrekking tot de bekendmaking van hun

reglementen. De rechter die de vraag stelt, is van oordeel dat de regeling die van toepassing is op de gemeenten, strenger is en aanleiding geeft tot een aanzienlijk aantal betwistingen, terwijl de provincies hun normen enkel bekend moeten maken in het provinciaal Bulletin.

Het Hof stelt dat de bekendmaking van de gemeentelijke reglementen door aanplakking het recht concretiseert van de rechtsonderhorige om te allen tijde kennis te kunnen nemen van de officiële teksten alvorens zij hem kunnen worden tegengeworpen (artikel 190 van de Grondwet). In dat kader **dient de wetgever erover te waken dat de wijze van toegang tot die informatie aangepast is aan de ontwikkeling van de maatschappij en van de technologie**. Daarenboven beoogt de aantekening van de bekendmaking van het reglement en van de datum ervan in het register de bekendmaking van het reglement met zekerheid vast te stellen.

Het Hof is van oordeel dat **de Waalse decreetgever in verschillende wijzen van bekendmaking mocht voorzien voor de normen van de gemeenten en van de provincies**. De verplichting tot aantekening in een specifiek register waarborgt de naleving van de bij artikel 190 van de Grondwet opgelegde verplichting tot bekendmaking van de norm en is pertinent ten aanzien van het doel van die bepaling.

Volgens het Hof kon de Waalse decreetgever redelijkerwijs van mening zijn dat het niet noodzakelijk was om voor de gemeentelijke normen, die in beginsel slechts een lokaal belang hebben, eenzelfde bekendmaking te verzekeren als die van de provinciale normen. De wijze van bekendmaking van de gemeentelijke normen en het bewijs ervan brengen geen buitensporige administratieve lasten met zich mee voor de gemeenten. Het feit dat de technieken van aanplakking en van aantekening in een register aanleiding geven tot een aanzienlijk aantal betwistingen zou de Waalse decreetgever ertoe kunnen brengen om de bekendmaking van gemeentelijke normen te hervormen, maar die mogelijkheid heeft geen invloed op de grondwettigheid van de betrokken regeling. Het Hof besluit daaruit dat **het verschil in behandeling tussen de Waalse gemeenten en provincies niet discriminerend is**.

3. De machtiging aan de Regering om de vorm van de aantekening te bepalen

De Brusselse en Waalse wetgevingen machtigen de Regering om de vorm te bepalen van de aantekening, in een specifiek register, van de bekendmaking door aanplakking van de gemeentelijke normen. Bij zijn arrest nr. 165/2022 beantwoordt het Hof vragen die door verschillende rechtbanken van eerste aanleg zijn gesteld over de grondwettigheid van die machtiging.

De betrokken bepalingen voorzien erin dat **de aantekening in het specifieke register het enige toelaatbare bewijs van de bekendmaking van een gemeentelijk reglement is**. Volgens het Hof beoogt dit de bestuurde te beschermen, wat het doel van artikel 190 van de Grondwet kan versterken. Rekening houdend met de bijzondere aard van de aanplakking, **mocht de wetgever oordelen dat het pertinent was om in één unieke en exclusieve bewijsregeling te voorzien**. Het Hof ziet daarenboven geen enkele praktische moeilijkheid die die bewijsregeling onevenredig zou maken. Wat dat aspect betreft, **schenden de betrokken bepalingen de artikelen 10 en 11 van de Grondwet (beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie), in samenhang gelezen met artikel 190 van de Grondwet, dus niet**.

Het Hof beklemtoont vervolgens dat **de bekendmaking van normen een aangelegenheid is die artikel 190 van de Grondwet voorbehoudt aan de wetgever** (wettigheidsbeginsel). **De vorm van de bekendmaking kan evenwel het voorwerp uitmaken van een machtiging aan de Regering**, voor zover die voldoende nauwkeurig wordt omschreven en voor zover de wetgever de essentiële elementen van de betrokken maatregelen heeft vastgesteld. In dat verband is het

Hof van oordeel dat de toepasselijke wetgevingen de essentiële elementen van de vorm van de bekendmaking regelen en dat de delegaties aan de Regering slechts betrekking hebben op de vorm van de aantekening in het register. **De machtigingen schenden het in artikel 190 van de Grondwet vervatte wettigheidsbeginsel dus niet.**

Ten slotte oordeelt het Hof dat **de machtigingen evenmin in strijd zijn met het wettigheidsbeginsel in fiscale zaken** (artikel 170 van de Grondwet). Zij maken het immers niet mogelijk dat een gemeentelijk belastingreglement wordt aangenomen door een andere overheid dan de gemeenteraad en zij hebben geen betrekking op essentiële elementen van de belasting.

Het Grondwettelijk Hof is het rechtscollege dat waakt over de inachtneming van de Grondwet door de verschillende wetgevers in België. Het Hof kan wetten, decreten en ordonnanties vernietigen, ongrondwettig verklaren en schorsen wegens schending van een fundamenteel grondrecht of een bevoegdheidverdelende regel.

Dit persbericht, opgesteld door de cel « media » van het Hof, bindt het Grondwettelijk Hof niet. De [tekst van het arrest in de zaak nr. 7495](#) en [die van het arrest in de zaken nrs. 7576 en 7610](#) zijn te vinden op de webstek van het Grondwettelijk Hof.

Contactpersonen voor de pers : [Sarah Lambrecht](#) | 02/500.12.83 | [Frank Meersschaut](#) | 0475/325.218 | [Tim Souverijns](#) | 02/500.12.21

Volg het Hof via Twitter [@ConstCourtBE](#)